

PR IKAZI KNJIGA I ČASOPISA

ROBERT - TISSOT, GEORGES - O.:

DIREKTNA TERETNICA - ISPRAVA O KOMBINIRANIM
PRIJEVOZIMA MOREM, KOPNOM I ZRAKOM

(Le connaissement direct - Titre de transport
combinés maritimes, terrestres, aériens)

Predgovor M.R. Cottier, Paris 1957, str.VIII-153
(izd. Librairie générale de droit et de jurisprudence)

Monografija je ekonomsko-pravna studija o direktnim kombiniranim prijevozima, i to - osobito što se ekonomske problematike tiče - s gledišta Švicarske. Pravni dio daleko je razradjeniji od ekonomskog, koji obuhvaća u svemu 13 stranica. Knjiga sadržava slijedeća poglavlja: Ekonomija Švicarske i međunarodni prijevoz; Opći pojmovi o teretnici; Direktna teretnica; Položaj vozara; Položaj krcatelja; Budućnost direktne teretnice.

Na početku pravnog izlaganja autor izlaže u glavnim crtama sadržaj i načela propisa o direktnim prijevozima u pojedinim granama transporta (željeznički, zračni, pomorski), i pojedinih propisa o kombiniranim prijevozima (CIM, Varšavska konvencija, ugovori "željeznica-zrakoplov"), i daje pregled nastojanja da se prodaje međunarodnopravno uređenje direktnih kombiniranih prijevoza.

Najveći dio monografije posvećen je direktnoj ispravi, jer autor s potpunim pravom drži da je to centralno pitanje ne samo teoretskih nego i praktičnih problema direktnih kombiniranih prijevoza. Kod toga polazi sa svoga osnovnog stajališta, da ta isprava može biti samo teretnica, koja se sada upotrebljava u pomorskom transportu. On misli da je pomorski dio puta u kombiniranim prijevozima ekonomski najvažniji, da je pomorska teretnica najrazradjenija, a da su njena načela primjenjiva i u ostalim granama transporta, što ne vrijedi obrnuto za isprave ostalih saobraćajnih grana. U proučavanju direktne teretnice pisac prvenstveno obraća pažnju švicarskom pozitivnom pravu i Prednacrtu međunarodne konvencije, koja se tiče nekih propisa ugovora o kombiniranom prijevozu robe. Posebno se zadržava na dva osnovna pitanja: sadržaju isprave i njenom negocijabilitetu.

Odnosi stranaka, koje sudjeluju u direktnom kombiniranom prijevozu, također su prilično iscrpno prikazani. Problem se iznosi "de lege lata", u okviru propisa pojedinih grana transporta, i "de lege ferenda". Osobita se pažnja obraća odgovornosti vozara, kako po načelima, tako i što se tiče njene visine.

Svrha je monografije da dokaže, da se zbog sve veće interesiranosti prakse pojavljuje nužna potreba uvođenja direktne teretnice u međunarodnim kombiniranim prijevozima. Autor iznosi veći broj stvarnih i pravnih razloga za takvo rješenje i protiv njega. Na koncu knjige zaključuje, da je međunarodna reglementacija direktnih prijevoza stvar bliske budućnosti, i navodi nekoliko prednosti, koje bi se postigle uvođenjem direktne teretnice. Najvažnija od svih je negocijabilnost isprave, koja bi omogućila disponiranje robom i za vrijeme prijevoza. Potpuni efekat mogao bi se postići samo međunarodnim uređenjem toga problema.

Navedena je iscrpna bibliografija, i to ne samo teoretskih djela (knjiga i časopisa), nego i svih važnijih propisa, koji tretiraju pitanje direktnih prijevoza.

B.J.